

1219.

Priori plenam in omnibus dat facultatem.

Pene excessum.

Correctoris officium.

De Confessionibus.

Privilegia emanarunt, quorum multitudinem ad compendium duximus redigendam, singula eorum capitula presentibus complectendo quibusdam exceptis per obreptionem, ut videtur obtentis, quae vel Regula vestra contraria, vel inter se invicem dissona videbantur, ac aliis de novo adjectis, prout paci & tranquillitati vestrae vidimus expedire. In primis ergo statuimus ut Prior, qui pro tempore fuerit, plenam in spiritualibus & temporalibus habeat potestatem, & omnes Clerici & Conversi tam capitis, quam membrorum ei obediunt absolute, idemque spiritualia cum Clericis, & temporalia cum Conversis disponet. Verumtamen in ordinatione spiritualium & temporalium licebit ei Clericos & Conversos, quos voluerit, & magis idoneos viderit advocare & habere consilium eorumdem. Ipse quoque Prior cuilibet cellae Ordinis unum praeficiat Sacerdotem, quem ad hoc idoneum reputaverit, penes quem de ipsius Prioris mandato cura spiritualium tam circa Clericos, quam Laicos omnino resideat, & omnes eidem reverenter obediunt & intendunt. Idemque Sacerdos corrigendi tam Clericorum, quam Laicorum excessus plenam habeat potestatem, ita tamen quod nec curiosum a cura temporalibus deponere, nec aliquem ab ordine poterit removere; sed hoc soli Priori fervetur. Quicumque autem sine Clerico, sive Laico, sive etiam ipse curiosus ejus correctionem recipere recusaverit, tribus diebus continuis ad terram commedat grossiori pane & aqua, unoque tantum pulmento contentus, & si perseveraverit ad Priorem mittatur ejus arbitrio puniendus. Potro ipse Corrector semper diebus dominicis & festivis post primam; pro festis vero diebus in hyeme post tertiam, & post primam in aestate Capitulum teneat, ad quod singulis diebus conveniant omnes Clerici, & Conversi qui poterunt convenire. Dominicis vero & festivis diebus conveniant omnes tam Clerici, quam Laici, eisque omnibus Corrector in ipso Capitulo praesit, ubi proponat ipse Corrector, seu alius verbum Dei exponendo aliquod Capitulum Regulae aut aliud, quod ad animarum adificationem pertineat proponendo, idemque Corrector corrigat & disciplinet, cum opus fuerit omnes tam Clericos, quam Laicos, & Statuta Ordinis faciat ab omnibus observari, quae omnia in ipso capite adimpleri volumus per Priorem vel per illum, cui Prior ipse id duxerit injungendam hoc moderamine, in correctionibus observato, ut correctio illorum delictorum dumtaxat, quorum emendatio sine Priore secundum statuta vestri Ordinis fieri potest per ipsum Correctorem fiat, itaut iustae ejus providentiam Clerici per Clericos, & Conversi per Conversos disciplinentur, ubi hoc excessus exegerint, & Ordinis instituta requirent, nec ullus Laicorum Fratrum in confessionibus, penitentis, divinis officiis celebrandis, & corrigendis excessibus Clericorum aliquam sibi auctoritatem usurpet, sed haec omnia per Priorem & Correctorem, sicut praenotatum est, impleantur. Quaecumque peccata aliquis Fratrum commiserit alicui Sacerdoti, qui cum eo fuerit in sua cellula, ea confitebitur, nec oportebit eum de necessitate cellulam occasione dicendae confessionis exire, & Sacerdoti licebit illi penitentiam injungere his peccatis exceptis, de quibus

secundum Statuta vestri Ordinis non nisi solus Prior potest penitentiam injungere, de quibus tamen si manifesta non fuerint, Presbytero, qui secum in cella morabitur, licebit injungere penitentiam contenti. Haec autem volumus illibata servari non obstante conventionem illa, quae in praesentia charissimi in Christo filii nostri Philippi Regis Francorum Illustris, & Baronum suorum inter quosdam Clericos & Conversos vestri Ordinis facta fuit cum ea Statutis Apostolicae Sedis in pluribus adverteretur, & ideo eam vires nullas volumus obtinere. Curam vero temporalium Prior uni Converso, quem discretiorem, & ad hoc magis idoneum viderit in qualibet domorum exteriorum committat, qui eleemosynas, & alia bona domus recipiat, & ea in pios usus, ac necessitatem Domus provida consideratione convertat, hoc adhibito moderamine, ut curiosus ipse majora negotia utpote adificationes, venditiones, emptiones, obligationes, ac debitorum solutiones nunquam faciat sine Correctoris consilio & assensu. Idem quoque Curiosus de commissis sibi curis, & rebus omnibus ac expensis reddat ad minus singulis mensibus rationem omnibus Fratribus in communi vel si nequiverint omnes commode interesse prudentioribus, quos Corrector & Curiosus duxerint advocandos, redditurus nihilominus rationem Priori, cum audire voluerit & eis, quibus idem Prior in hoc vices suas duxerit committendas. Clerici per Conversos mansionem non mutabunt, immo eorum mutatio de sola fiet voluntate Prioris, licebit tamen Converso curioso excessus Clerici qui secum debet nunciare Priori, & similiter licebit Clerico excessus Laici nunciare Priori, ut quod Prior mandaverit impleatur. Ad amputandum quoque plenius audaciam excedendi, statuimus ut Presbyteri, qui de mandato Prioris in Domibus de Vicinis de Bosco Raerii, & de Podio Captarii cellis vestri Ordinis per tempora Correctoris officium obtinebunt, sint Visitatores Grandimonteni Ecclesiae speciales, iique semel in anno visitent ipsam Domum & corrigant in ea tam in capite, quam in membris, quae corrigenda invenerint secundum Deum, & Grandimontensi Ordinis Instituta, & audiant de receptis & expensis omnibus rationem, & eorumdem Visitatorum consilio annuatim Prior, sicut moris est, in generali Capitulo provideat Presbyteros idoneos, & discretos ad visitationem semel in anno per totum Ordinem generaliter faciendam, qui bini & bini uno Converso assumpto omnes cellas Ordinis cum tanta potestate, quantam eis Prior concefferit visitantes corrigant & reformat, qui secundum Regulam & Instituta Ordinis, ac Apostolicae Sedis Statuta correctionis & reformationis officio viderint indigere. Statuta vero quae sicut in generali Capitulo ab omnibus observentur proviso, ut nulla fiant contra tenorem praesentis Privilegii, vel Regulae Instituta, Correctores & Curiosi singularum cellarum annuatim conveniant in Grandimontem ad Capitulum generale. Appellationes autem quae fuerint contra Statuta Regularia interiecta, praecipimus non admitti; Domui vero Grandimontensi, quae Caput est Ordinis ad arbitrium Prioris, & trium principalium Visitatorum provideatur taliter de bonis mobilibus

Cura temporalium cui committenda.

De visitationibus Domorum.

De Statutis in generali Capitulo factis.

Appellationes contra Statuta non admittenda.

1219.

De Fratribus recipiendis.

Proprium nil Fratres habeant.

De silentio servando.

Nonnullae alicuius regulae.

aliarum domorum, ut Fratres de aliis domibus venientes alibi necessaria querere non cogantur. Domo vero Grandimontensi desinitata Priore omnes tam Clerici, quam Laici totius Ordinis praedictis tribus Visitatoribus ipsius Domus humiliter obediunt & intendunt, donec alius secundum Regulam Bulla nostra munitam fuerit substitutus. Hicque interim curam ipsius Domus & totius Ordinis Vice-Prioris ita prudenter & fideliter gerant, ut dignam rationem reddere possint Deo, & etiam substituto Priori si duxerit exigendam, non tamen potestatem aliquam habeant aliquem de Fratribus a locis suis interim amovendi. Sane hi, qui relicto saeculo ad Ordinem vestrum confugerint Priori, qui pro tempore fuerit & Successoribus ejus Catholicis, vel si Prior non fuerit Prioris nomine dictis Visitatoribus obediunt, & reverentiam absolute permittant. Liceat quoque vobis Clericis & Laicos liberos & absolutos e saeculo fugientes, dummodo juxta Statuta Regulae vestrae vigesimum annum attigerint ad conversionem, recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco Professionem, fas sit absque Prioris sui licentia de eodem loco discedere. Discedentem vero absque communium litterarum cautione, nullus audeat retinere, quod si quis forte retinere praesumpserit licitum sit vobis in ipsos Clericos, vel Conversos proferre Sententiam Regularem. Nullus praeterea Clericus vel Conversus unquam proprium habeat nec etiam arcam, Deposita vero in ordine vestro deinceps recipi prohibemus, Prior lectum suum habeat in Dormitorio, & dormiet cum fratribus, dum sanus fuerit. Illud vero districte inhihemus, ne aliquis Clericus Ordinis vestri nisi Prior, vel qui hoc fecerit de mandato Prioris Fratres suos excommunicare praesumat. Silentium vero tam in capite, quam in membris in Ecclesia in Claustro in Refectorio, & in Dormitorio ab omnibus continue observetur, & tam in capite, quam in membris, in quibus Conventus fuerit, Claustrum ita servetur, ut nullus exeat, nec loquatur alicui sine licentia Prioris vel ejus, cui commiserit vices suas; In ipso etiam Claustro sub eadem observantia resideant Laici diebus Dominicis, & festivis. Transgressor autem in Capitulo verberetur, & pane, & aqua sit ipsa die contentus, & ut quae de silentio praemissa sunt commodius valeant observari. Statuimus ut habeatis de cetero certa signa, quibus cum expedierit, possit unus alteri sine silentii latione, suam innuere voluntatem cura significandi horas in singulis Cellis, sicut & in capite alicui Fratri Clerico committatur, qui ita provideat, ut omnia horis competentibus compleantur, & Fratres qui fuerint in laboribus, ad collationem convenire valeant competenter. Ad quam collationem necnon ad refectorem idem Clericus campanam pulset: Vasorum quoque Altaris & Sacrarum Vestium penes Clericos erit conservatio eorum, videlicet quae ad quotidianum usum pertinent; alia vero Vasa, & Sacra Vestes in custodia unius Clerici, & unius Conversi consistant, quos Prior ad hoc magis idoneos elegerit: librorum omnium penes Clericos erit conservatio. Regulae ve-

1219.

Loca omnia eis committantur.

Priori Clericos tonsurandi dat facultatem.

Communis vita servanda.

De numero Converso in Domibus ponendorum.

Non aliam eximi a decimis.

Sacramenta a Diacono Episcopo statuitur recipienda.

ro, & praesentis privilegii, ut nihil possit addi vel minui, unum volumen volumus esse penes Clericos, & aliud penes Conversos, & tertium in Capitulo Prioris, & Clericorum erit Ecclesiastici Officii ordinatio. Praeterea domum, & loca vestra cum omnibus, quae in praesentiarum iuste, & pacifice possidetis secundum vestrae Regulae instituta, vel in futurum secundum eandem concessionem Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alii iustis modis parante Domino, poteritis adipisci vobis, & successoribus vestris confirmamus, & praesentis scripti privilegio communimus, statuentes ut ea firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant. Praeterea Priori vestro, qui pro tempore fuerit, tonsurandi Fratres vestros Clericos, & pannos eorum benedicendi licentiam indulgemus. Ceterum si Rex, vel Archiepiscopus, aut Episcopus, seu aliquis Princeps cellas vestri Ordinis intrare voluerit, secum quatuor Viros minime suspectos introducere possit. Communitas & aequalitas sit omnibus vobis tam Clericis, quam Conversis in cibo, & potu in Refectorio, & in Dormitorio, & de communibus pannis sine differentia vestimini, eleemosynae, & eleemosynarum quantitas, earumque dutores dicentur publice in singulis quibus data fuerint cellulis, & auferenti die, quo data fuerint, & tali hora in qua possint omnes Fratres tam Clerici, quam Laici convenire. In nulla vero Cella de cetero unum tantummodo Frater Clericus collocetur, sed ea potius in hoc adhibeatur discretio, ut ubi sex Conversi fuerint, tres Clerici, ubi octo Conversi, quatuor Clerici, ubi decem Conversi, quinque Clerici, ubi duodecim Conversi sex ad minus Clerici statuatur, ubi vero duodenarium numerus excefferit Converso in arbitrio Prioris existat multiplicare Clericos, & Conversos, prout visum fuerit expedire. Hoc autem dicimus, si in ordine vestro tot poterunt Clerici reperiri, si vero Clericis placuerit, ut exeat ad laborem exeat cum Conversis, & cum eis pariter revertantur, semper tamen Corrector, vel Sacerdos loco ejus dimissus in cella remaneat, ne desit aliquo modo Sacerdos, quod si forsitan Clericus contra Regularem statutum excefferit exeundo contra eum, vel a Clerico, vel Converso in Capitulo proclametur, ubi tandem non judicetur per Laicum, sed per Correctorem Presbyterum regulariter corrigatur. Prohibemus insuper ne Clerici a cellis, in quibus fuerint sine causa transferantur honesta, & hoc ipsum cum fuerit faciendum, fiat provide a Priore adhibito sine praedictis auctoritatis ipsius discretorum consilio Clericorum. Si qui autem ex justa causa fuerint transferendi, nec librum nec scripturam, nec aliquid penitus secumferant, nisi quantum eis fuerit de Prioris concessionem permittitur, sed nec Conversi cum eos mutari contigerit aliquid secumferant sine Prioris licentia speciali. Sane laborum vestrorum quos infra metas vestras propriis manibus, aut sumptibus colitis de terris habitis ante Concilium generale, necnon de Novalibus nullas a vobis decimas exigere, aut extorquere praesumat. Pro Consecrationibus vero Altarium vel Ecclesiarum, & Ordinationibus Clericorum, sive pro Oleo Sancto, vel quolibet Ecclesiastico

Sacra.

1219.

Sacramento nullus a vobis sub obtentu alicujus consuetudinis, vel alio modo quidquam audeat extorquere, sed hæc omnia gratis vobis a Diocesanis Episcopis impendantur, alioquin liceat vobis quemcumque malueritis Catholicum adire Antistitem, gratiam atque communionem. Apostolicæ Sedis habentem, qui nostra fratres auctoritate vobis quod postulat impendat. Porro si Episcopi, vel alii Ecclesiarum Rectores in Ecclesiis vestris, vel Personas inibi constitutas excommunicationis vel interdicti sententiam promulgaverint, siue etiam in mercenarios vestros pro eo, quod sicut dictum est, decimas non persolvitis, seu aliqua occasione illorum, quæ a benignitate vobis Apostolica sunt indulta, seu Benefactores vestros pro eo, quod vobis aliqua beneficia vel obsequia ex charitate præstiterint, vel ad laborandum adjuverint in illis diebus in quibus vos laboratis, & alii feriantur &c. decernimus irritanda. Sane cum locus vester longe sit ab hominum habitatione semotus, vobis pagina præfata concedimus, ut cum generale terræ fuerit interdictum, liceat vobis unius Campanæ pulsatione fratres vestros competentibus horis de laboribus ad Ecclesiam convocare. Hoc autem, & in aliis locis vestris concedimus observari, quæ a Civitatibus, Castris, ac vicis adeo separantur, ut in eis sonus Campanæ vestre minime audiat; ad hæc omnibus Regulam vestram servantibus, laborem loco poenitentia, & peccatorum suorum remissione injungimus quem in ipsa observantia patiuntur. Vobis autem firmiter injungimus ut sitis contenti Statutis Regulæ vestre, & hoc privilegio tantum, nos enim alia Privilegia, siue Indulgentias decernimus non tenere. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatum Domum temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt usus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularive Persona hanc nostræ Constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore & Sanguine Dei, ac Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem Domui jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Excommunicationes sine iusta causa contra eos latas irritat.

Clausula.

Dat. die 7. Martii 1219. Pont. An. III.

Datum Laterani per manum Raynerii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarii Kalendis Martii Indictione septima Incarnationis Domini Anno millesimo ducentesimo decimono, Pontificatus vero Domini Honorii Papæ Tertii anno tertio.

XXXIII.

Confirmatio Statutorum Ordinis Vallis-Scholarium Ordinis Cisterciensium.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Conventui Vallis-Scholarium salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ex Gall. Christ. n. c. tom. 4.

Exhibita nobis ex parte vestra petitio continebat, quod cum de prudentum Virorum consilio certam vivendi formam elegeritis juxta Beati Augustini Regulam observandam, de approbatis Religionibus quasdam institutiones proinde assumpseritis, quod tu scilicet fili Prior, & successores tui, omnibus Ecclesiæ tui Ordinis, de more Cisterciensium visitationis officium, sine ulla rerum temporalium exactione impendatis, & tres primæ filie ipsius Ordinis visitandi matrem de more Cisterciensium Fratrum habeant facultatem, & quod Priores Forenses semel in anno tempore statuto apud Ecclesiam vestram convenientes in unum celebrent more dictorum Cisterciensium Capitulum generale; necnon etiam ut scapularia Fratres deferant laborantes, Camisas autem lineas non habeant, nec in Dormitorio culcitra, sani carnibus non vescantur, nisi debiles, & aegroti. Unde nobis humiliter supplicastis, ut institutiones prædictas Apostolice dignemur munimine roborare. Nos autem vestris postulationibus inclinati personas vestras, & loca in quibus divino estis obsequio mancipati cum omnibus bonis, quæ in presentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum iustis modis præstante Domino, poteritis adipisci sub protectione Beati Petri suscipientes, & presentis scripti patrocinio communimus.

Regule Vallis-Scholarium.

Confirmatur.

Clausula.

Dat. die 5. Martii 1219. Pont. An. III.

XXXIV.

Innovatio quorundam Capitulum super reformatione Callinensis Cœnobia quolibet mensis recitatorum.

Ex Regest. Vatic.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati, & Conventui Callinensis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Innocentius PP. statuta nonnulla Capitulis præcepit.

Cum bonæ memoriæ Innocentius Papa Prædecessor noster ad reformationem Monasterii vestri curam, & sollicitudinem debitam adhibens Capitula quædam statuerit per quæ fideliter observata Monasterium ipsum auctore Domino, & temporalibus commodis, & spiritualibus proficiet incrementis; Nos ad profectum ipsius non minori desiderio aspirantes

tes eadem ipsius inherendo vestigiis quibusdam tamen adjectis duximus innovanda. In primis igitur, ut membra capite sano facilius convalescant, & ad Prælati exemplum Subditi componantur, statuimus quatenus Callinensis Abbas utatur calciamentis, & vestibus secundum Beati Benedicti Regulam. Pannis videlicet, quibus bonæ memoriæ Raynaldus, & Petrus de Insula aliisque ipsius loci Religiosi Abbates usi esse noscuntur, & abstineant prorsus a carnibus nisi cum minutis, vel medicinatis, aut infirmis, seu valde debilibus fuerit, & in Capitulo quando Superior in Monasterio moram fecerit, nisi evidens causa præpediat, singulis diebus interit, ac semper cum illis Hospitiibus comedat quos oportet, & decet sui presentia honorari, & tunc nihilominus ipse, ac Monachi comedentes cum eo carnibus non vescantur, nec ibi, aut in aliis locis ubi Abbas reficitur admittantur ullatenus Histriones, qui si quando forsitan ingesserint importune, detur eis cibus extra mensam Abbatis solummodo propter Deum, quo contenti a gesticulationum, seu verborum ineptiis abstinere penitus compellantur, nec Abbas, vel Monachus aures, aut canes venaticos habeat, nec azolum, siue anrum in sellis habere præsumat, aut frenis utatur ullatenus deauratis, nec ullus obedientialis Monasterii numerum duarum Equitaturarum, & totidem Servientum excedat. Porro Abbas cum pro emergentibus negotiis equitabit, ducat moderatam familiam, & honestam, & tam apud Sanctum Germanum, quam apud alia Monasterii Castra, in quibus ipsum manere continget, tres aut duo de senioribus Monachis vite probate Religionis, & famæ semper in una Camera jaceant cum eodem aliis Monachis, qui secum fuerint in uno loco comedentibus, & jacentibus, ita quod nullus cameram habeat specialem, ut sic melius Sathanæ obvietur astutiis, & ora iniqua loquentium facilius obstruantur. Monachi vero in Monasterio consistentes tam obedientiales, quam alii in communi Dormitorio jaceant, & communi comedant Refectorio, nec quicquam illorum obedientialium, aut alius Superior in Monasterio servientes habeat speciales, nec specialia sibi faciat sercula preparari, sed omnes pulmentis utantur communibus, Infirmis dumtaxat exceptis, qui & ipsi omnes simul in Infirmatorio comedant, nisi forsitan, qui tanta debilitate laborant, ut a lectis discendere sine difficultate non possint, sub Infirmario autem alius statuat Monachus bonæ conversationis, vel Laicus, qui assiduam in Infirmatorio faciens residentiam die, ac nocte Infirmorum singulorum, & omnium curam gerat: Hospitale quoque restituit sibi omnibus subtractis eidem taliter reformetur, ut Infirmi, & Pauperes confugientes ad illud solatia ibi recipiant confortata: sub Hospitalario nihilominus alio Monacho, vel Religioso laico constituto, qui de die in Hospitali permanens, & de nocte fideliter Pauperibus amministret. Monachis vero aliorum Monasteriorum cum ad ipsum Monasterium declinaverint, benigne sicut ipsius loci fratribus ministretur. In Superiori ipsius Sacrificia constituantur aliquis Monachus providus, & honestus, qui res sacras custodiat diligenter, nec a ministerio removeatur hujusmodi, quamdiu

Ex renovat Honorius.

De visu & vestitu Abbas.

Histriones non admittendi.

Moderatio ab Abbate servanda.

De communi vita.

De cura infirmorum.

De Hospitali.

De Sacrorum custodia.

bene, ac laudabiliter ministrabit: Sacerdotes ordinentur de senioribus ad hoc officium exequendum idoneis, ut non sit in Monasterio penuria, sed copia Sacerdotum. Simon de Colleario, Joannes de Collimento, & illi etiam Monachi, qui præsumperant cum Adinulfo quondam Abbate conjurare, vel rebellare contra Romanam Ecclesiam, seu Monasterium Callinense semper in Conventu morentur, ita quod nulla obedientia committatur eisdem, donec emendaverint in melius vitam suam. Quia vero quidam ex vobis in Aquinarum suarum perniciem habere proprium non verentur, statuimus, ut illud resignare in usum Monasterii conventuendum sub religione juramenti, si necesse fuerit, compellantur, & si de cætero aliquis ipsius loci Monachus proprium habere fuerit deprehensus, sine spe restitutionis a Monasterio expellatur: cum nos omnes hujusmodi Proprietarios decreverimus excommunicationis sententiæ subjacere. Si vero apud aliquos in morte proprium contigerit inveniri, Ecclesiastica careant Sepultura. Ceterum si alicui Monachorum aliquid a quocumque specialiter datum fuerit, illud Abbati, vel Decano resignet, sed ipse Abbas, vel Decanus necessitatibus ejus inde faciat provideri, si eum viderit expedire, nec ea, quæ sunt ad refectiones, aut vestes, seu aliis Monachorum necessitatibus deputata inter eos de cætero dividantur, sed conserventur per illos, quibus fuerit hæc sollicitudo commissa, & pro ipsorum Monachorum necessitatibus utiliter expendantur. Nec Clausuralem aliquis præbendas, vel redditus habeat extra Clausuram, & eis, qui noscuntur habere penitus auferantur, Decano quoque habere duplicita vestimenta, & specialia cibaria non præsumat, & Monachus vetera reddat, quandocumque nova receperit indumenta. Et cum apud vos jam quasi pro consuetudine dicitur obtinere, ut cum Monachum aliquem religiosum, aut garrulum, inobedientem, aut etiam impudicum in vestro contigit Collegio inveniri, Abbas ejus seditiones evitans obedientias, Ecclesias, & alia bona Monasterii det eisdem, unde mali quasi de sua malitia commodum reportantes prolabantur, sæpius ad peiora, & alii quoque ad dissensiones, & scandala incitantur, volumus & mandamus, ut Abbas Viros honestos, obedientes, religiosos, & graves sincera tractare studeat charitate. In honestos vero, ac inobedientes, dissolutos, & leves, cum Decani, & seniorum consilio juxta Monastica puniat Instituta, ut sic boni de bono provocentur ad melius, & mali a sua malitia revocentur. Clausuralibus autem absque manifesta, & necessaria causa exundi a Claustro licentia nullatenus tribuatur, cum periculosum sit talibus secularium caribus admisceri, nec sub consanguinitatis pretextu infra Monasterii ambitum colloquium habere cum mulieribus junioribus Monachi permittantur nisi presentibus, ad minus duobus Monachis senibus, & honestis. Ad imitationem quoque felicitatis memoriæ Lucii Papæ Prædecessoris nostri statuimus, ut Abbas possessiones demanias Monasterii alienare, vel infeudare non possit, adicientes ut idem tam Molendina, quæ bonæ memoriæ Abbatis Roffridus in gravem alienavit Monasterii lesionem, quam alia, quæ de ipsius Monasterii demanio alic-

Regne contra Proprietarios

Et contra, malè viventibus.

Colloquia mulierum evitanda.

Nil de bonis Monasterii alienandum.

De Præpositis, & Abbatibus in eos au- thoritate.

De male vi- ventibus pun- tiendis.

Clerici ad fo- rum seculare non tendendi.

Ratio de ad- ministratio- nibus reddenda.

alienata sunt illicite, vel distracta, seu male- concessa ad opus ejusdem studeat legitime revocare. Præposituram vero Ecclesiarum suarum conferat Monachis prudentibus, & honestis, quos faciat juramento firmare, quod non alienabunt ipsorum possessiones, & jura, quod si forte præsumperint ipsos perpetuo a ministerio sine spe restitutionis decernimus amovendos, alias graviter puniendos. Dicit autem præpositi singuli certos modestos, & consuetos redditus reddant Monasterio annuatim secundum Ecclesiarum, quibus præfuerint facultates, & ut sicut mali de malitia panam ita boni de bonitate premia consequantur, Abbas Præpositos ipsos a Præposituris, in quibus eos bene administrasse constiterit non amoveat absque necessitate, vel utilitate Monasterii manifesta. Monachos vero de Castris, & Villis ad Claustrum præcipimus revocari, nisi forte ad custodiam illarum munitionum, quæ fuerint in finibus Abbatie sint aliqui necessarii, quos ibi pro tempore tolleramus, quibus Abbas injungat in virtute obedientie, ut quantum poterunt religio- se viventes personam in judicio non accipiant, sed equaliter justitiam faciant pauperi, ac diviti, debili, ac potenti. Eos vero, qui declinant ad dexteram, vel sinistram debita severitate puniat ipse Abbas, in quorum poena si negligens fuerit, aut remissus Apostolicæ correctionis experiat sententiam in se ipso. Ipse vero nullum invitum agere, vel accusare compellat, nec præponat judicium venditores Justitiæ, sed viros timentes Deum, & peritos in jure, qui sine acceptione personarum exhibeant justitiam conquerentibus interdito penitus, ne aliquid fiat pactum, ut aliquid Curie Monasterii serviat pro justitia faciendâ. Clericos autem Abbatie in spiritualibus, & temporalibus ad forum trahi non faciat seculari, sed ad Ecclesiasticum potius, ne patiat Sacristiam ab eis exigere ultra duas procuraciones in anno sicut olim fieri consuevit. Præterea cum consilio Conventus, vel majoris & sanioris partis eligat duos de ipso, qui jurati proventus obedientiarum quæ consueverant teneri per Monachos a Balivis diligenter recipiant, & de mandato Abbatis cum consilio Conventus, vel majoris partis ipsius eos in debitorum solutione convertant reddideri coram Abbate, ac Conventu Bilivis præsentibus de receptis, & expensis singulis mensibus rationem. Et tam Monachi quibus Castra, quam illi quibus Ecclesie committuntur personaliter ad Claustrum in Festo Dedicacionis Monasterii annuatim accedant rationem villicationis suæ coram Abbate Decano, & aliis reddituri. Quod observandum statimus etiam circa ipsius Monasterii Thesaurarium, Cellerarium, Infirmarium, Hospitalarium, & Sacristiam, ut qui laudabiliter egerint debita fratrum commendatione latentur, qui vero male confessione, ac ignominia perfundantur. Ad hæc Thesaurarius, Cellerarius, & Infirmary singulis diebus Sabbathi ad Monasterium secundum consuetudinem antiquam, & approbatam accedant in Claustro cum Fratribus usque ad secundam feriam moraturi, quod & Abbas facere studeat cum poterit competenter. Supradicta ergo Capitula præcipimus inviolabiliter observari, & ne quis se per ignoran-

tiam valeat excusare volumus, & mandamus, ut ea singulis mensibus in Abbatis, & Fratrum præsentia recitentur. Quod si in observantia prædictorum inventi fueritis tepidi, vel renuisti, cum fructum ex Vineâ vobis commissa facimus requiri perditis male malis, Vineam ipsam alius Agricolis profecto locabimus, qui reddat Domino temporibus suis fructum, cum jam non restet aliud Vineæ faciendum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Laterani secundo nonas Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio.

XXXV.

Commissio super inquisitione Vitæ, ac Miraculorum Beati Hugonis Episcopi Lincolnienfis.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Cantuarien. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & Episcopo Conventren. & dilecto filio Abbati de Fontibus Cisterciens. Ordinis Eboracen. Diocesis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

UT juvenus Ecclesiæ, sicut Aquilæ renovetur cum simus, in quos fines colorum secundum Apostolum devenerunt, innovat signa Dominus, & immutat mirabilia magnifice mirificans Sanctos suos ad confirmandam Catholicæ Fidei puritatem, & pravitatem hæreticam confutandam, ad convertendum incredulos, ad justorum scientiam, & corda fidelium in sui conditoris amorem suaviter accendendum. Sic enim fulgura in pluviam, facit Dominus cum miraculorum coruscationibus gloriosis Ecclesiam suam Sanctam dignatur salubriter fecundare. Quis enim videns electos Ecclesiæ post finem hujus vitæ felicem novis coruscare miraculis, Capiti ejus Christo videlicet non cupiat inseparabiliter adherere, ut unus spiritus sit cum eo, aut quomodo ei obsequi denegabit, qui sibi obsequentibus dans virtutes tanta præmia elargitur, ut heredes quidem Dei, cohæredes autem Christi effecti gloriæ Regni caelestis insignia, quam feliciter obtinent miraculose revelent in terris, & quidquid petierint fiat eis. Sane gratias agimus gratiarum omnium largitori, quod sicut ex vestris Fratribus Archiepiscopo, & Episcopo, ac Venerabilis Fratris nostri Eboracen. Archiepiscopi necnon aliorum omnium aliorum Episcoporum Angliæ litteris fuit expositum coram nobis, gratiam, & gloriam dans Dominus tanta sanctæ memoriæ Hugonem Lincolniensem Episcopum prævenit, & subsequutus est gratia, ut multas per eum in vita ipsius virtutes dignaretur mirabiliter operari, & nunc diebus istis tanta eum clarificavit gloriâ, ut ad dandam scientiam primæ gloriæ beatæ immortalitatis ipsius sepulchrum, ubi corpus requiescit, ejusdem gloriæ tandem beatificandum secun-

Hæc Statuta servanda.

Clausula.

Dat. die 4. Aprilis 1219. Pont. An. III.

Ex Regest. Vatican.

Exordium.

Miracula ad sepulchrum B. Villhelmi patrat.

secundâ divinis faciat coruscare miraculis, ita quod ejus inter alios Sanctos non invocari suffragia sit indignum, cum lucerna super candelabrum sit ponenda, ut omnes, qui sunt in Domo ipsius gaudeant beneficio claritatis. Quare nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum Sancto- rum Cathologo faceremus adscribi, vel saltem super præmissis inquiri diligentius veritatem. Licet igitur tot, & tantorum testimoniis plenam fidem nos deceat adhibere; Volentes tamen in tam arduo facto cum omni maturitate procedere discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus tam super vita prædicti Sancti, quam miraculis ante mortem, & post mortem, necnon aliis hujusmodi negotii circumstantiis inquiratis diligentius veritatem, & quæ inveneritis, nobis fideliter scribatis, ut per vestram relationem instructi procedamus exinde, prout secundum Deum viderimus procedendum. Quod si non omnes his exequendis poteritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum quinto Kalendas Maji, Pontificatus nostri anno tertio.

XXXVI.

Jacobo Aragonum Regi, ejusque Regno, & bonis Apostolicæ protectionis clypeus indulgetur.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Charissimo in Christo filio Jacobo Aragonum Regi Illustri salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SACROSANCTA Romana Ecclesia pia Mater devotos & humiles filios ad pietatis suæ gremium recurrentes, non solum honorat amplexibus; verum etiam maternæ consolationis nutrit uberibus, & exaltat, illos dumtaxat diligentiori studio fovens, quos magis suæ recreationis cernit solatio indigere. Hujus nempe matris dulcedinem non immerito gustare desiderant Reges, & Principes Orbis Terræ pro certo scientes, quod si ejus prudenter receperint disciplinam, ut & benedictionis suæ mereantur gratia confoveri, nulla eis poterit nocere adversitas, quin procedant prospere, atque regnent. Hac itaque consideratione inductus Nobis fili charissime supplicasti, ut te sub alarum nostrarum umbra dignaremur protegere, ac protectionis Apostolicæ clypeo communitur. Nos igitur claræ devotionis, & fidei puritatem, quam ad Deum, & ipsam Ecclesiam Progenitores tuos habuisse didicimus recolentes; Attendentes quoque, quod te inclytæ recordationis M. . . . . Regina Aragonum Mater tuæ cum Terra, & aliis bonis tuis eidem Ecclesiæ commendavisti; Agens dudum apud Sedem Apostolicam in extremis, nostræ tibi dilectionis præcordia dignum duximus aperire, quatenus qui in ætate tenera esse dignosceris constitutus, dum favoris Apostolici brachiis sustentatus fueris, roborari adjuvante Domino valeas, & suscipere incrementum. Regis itaque supplicationibus

Dat. die 17. Aprilis 1219. Pont. An. III.

Ex Regest. Vatic.

Exordium.

Regem, Regum; Aragoni sub protectione S. A. suscipit.

inclinati Personam tuam Regnum Aragoniæ, Terram Cathalonæ, Villam & Terram Montis Pessulani cum omnibus aliis bonis tuis, quæ in præsentiarum rationabiliter possides, vel in futurum justis modis præstante Domino poteris adipisci sub Beati Petri, & nostræ protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocinio communitur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum octavo Idus Maji, Pontificatus nostri anno tertio.

XXXVII.

Facultas Archiepiscopo Salisburgen. concessa erigendi novum Episcopatum in Ecclesia Sechovien.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Ebraudo Saliburgen. Archiepiscopo salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quod non tua, sed quæ Christi, vel potius quæ Christi & tua sunt sedula meditatione requiras, opera tua testimonium perhibent evidenter, dum commissio tibi gregi professe desiderans, potius quam præesse, Animarum lucrum, sicut decet Domini Sacerdotem præfers quæstui temporali, quin etiam ne non tam eas pascere, quam depascere videaris, carnalia, quæ posses metere in eisdem voluntarius offers spiritualia seminanti, sicque sit ut Ministrum Christi, & dispensatorem Ministrorum Dei te faciens extimari, tuum honores in Domino ministerium, teque reddas omnibus honorandum, & favorem nostrum ex his eo specialius tibi vindices, quo nostris beneplacitis expressius te coaptas. Prudenter enim recogitans quod Salisburgen. Diocesis usque adeo est diffusa, quod non sufficias universis habitantibus in eadem pastoralis sollicitudine imminere, timentesque ne non sit, qui parvulis lac doctrinæ vel proventus cibum solidum amministret, aut quod infirmum est in eis consolidet, aut alliget quod contrafactum, olim per dilectum filium Carolum. Frisacen. Præpositum per litteras tuas nobis humiliter supplicasti, ut in Sechovien. Ecclesiâ tuæ Diocesis Episcopalem Sedem creandi tibi licentiam concedere dignaremur. Parato de assensu Capituli tui unam dictam ei, & dimidiam in Diocesi, & trecentas marchas in redditibus assignare, itaut per omnia ipsius Sechovien. Ecclesiæ jure salvo, nihil de bonis ipsius ad Episcopalem Cathedram transferatur, nec ullum exinde in dignitatibus, libertatibus, & consuetudinibus, ac rationibus Salisburgen. Capitulo præjudicium generetur. Unde licet forsan comminus ad hoc insufficiens debeas reputari quo insufficientiam alligas instantius; nos tamen, tuum propositum dignis in Domino laudibus commendantes, & precibus tuis eo favorabilius

Clausula.

Dat. die 8. Maji 1219. Pont. An. III.

Ibidem.

Salisburgen. Archiepiscopi pastorem curam commendat.

Quibus de causis, quibus conditionibus erigi Ecclesiam velit.

Mala inde exorta depolarat.

bona sibi commissa dissipant, & consumunt, dispersunt Sanctuarii lapides in capite omnium platearum, indignos promouent, perniciosos stipendia Ecclesiastica largiuntur, in suis Ecclesiis conuenticula de sanguinibus congregantes. Tales utique non attendunt, quod Eli filios suos palpans de cella retrorsum cecidit, & principes populorum, quia non cohibebant Hebræos inuidentes Beelphegor, & cum Madianitis in eorum oculis coeuntes præcepto Domini suspensi sunt in patibulo contra solem. Quia cum de manibus Prælatorum negligentium sanguis requiratur pereuntium subditorum, dum fortioribus instat fortior cruciatus, sit durum iudicium eis qui præstant. Claustrales quam plurimi qui fregerunt jugum, ruperunt vincula, quin etiam sicut stercus Terræ jam contemptibiles sunt effecti, se non corrigunt, subditos non castigant, capitula iuxta Concilii generalis statutum non celebrant, ne in lucem probeant opera tenebrarum, & a lumine arguantur. Propter hoc siquidem hereses inualebant: quia cum per pauci hodie murus æneus vel columna ferrea sint Prælati, vix est qui se opponat murum pro domo Domini ascendentes ex aduerso: eo quod conscientia remordente, dum canes muti projectum in terra ramunculum in eos habent, & sint quasi baculus arundineus iam contractus; nec latrat, nec baculo arceat lupos dilacerantes Ecclesiam, & in ipsam ululatus validos emittentes. Cum igitur non possimus dissimulare de cætero, vel conuenticibus oculis pertransire tantum Cleri contagium, & populi Christiani discrimen, quod procedit, & proficit ex negligentia Prælatorum evacuantium per injuriam, & torpores sanctiones canonicas, & Statuta salubria concilii generalis, increpatis securim comitantem excidium nunc radicibus infructuose arboris applicamus, confosæ ficulneæ copiam stercoris apponentes antequam maledictionis gladio feriatur, & areat, si fructum non fecerit in futurum, quem iam diutius expectat. Quo circa universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, & districte præcipimus, quatenus præteritam negligentiam novo studio redimentes, per sollicitudinem geminatam sic præfati statuta Concilii, & illa præsertim quæ salutem animarum respiciunt, deinceps conservetis, & faciatis a vestris subditis inuolubiter observari, quod possitis exinde laudem consequi, & æterna præmia promereri, nec quemquam vestrum penam oporteat formidare, ad quam ex nunc potenter accingimur, contra desides & remissos. Inuigiletis autem propensius ad hæreticam pravitatem à vestris finibus si forsitan irrepserit, penitus extirpandam: Quia serpit ut cancer, capita ut hydra multiplicat, & ut draco stellas de celo detrahit, & mulieri tendit insidias, cupiens filium, quem concepit devorare. Ponat etiam unusquisque gladium super femur per medium Castrorum transiens de porta in portam, nec parcat fratri, proximo vel amico, qui statuti Concilii vilipensis morum vel vite abjicit honestatem, vel non observat in tonsura vestibus, & aliis modestiam Clericalem. Præcaventis sollicitè, ne beneficia conferatis indignis, nec quemquam permittatis habere plures Personatus, seu Parochiales Ecclesias habitas post Concilium gene-

Do observandis Statutis Concilii Generalis.

Pluralitas Beneficiorum vitanda.

rale quibus cura sit animarum annexa, nisi forsitan sua hoc habeat indulgentiam Sedis Apostolicæ specialem. Abbates vero Nigri Ordinis celebrare hoc anno provincialia concilia non committant, prout existit in præscripto Concilio stabilitum, & ut bonorum studium commendare possimus, & punire negligentiam perverforum; super hoc ab illis certiorari volumus & mandamus. Sane cum olim vas aureum, manna plenum Christi Corpus Deitatem continens præfigurans, in arca fœderis auro testâ infra Sancta Sanctorum fuerit collocatum, ut munde in loco venerabili servaretur; dolemus plurimum, & tristamur, quod in Provinciis Sacerdotes sanctiones canonicas immo Divinum iudicium contemnentes; Sanctam Eucharistiam incaute custodiunt, & immunde, & indevotè, contrectant, quasi nec Creatorem timeant, vel Recreationem diligant, aut iudicem omnium expavecant: quæquam Apostolus terribiliter comminetur deteriora illum mereri supplicia, qui filium Dei conculcaverit, vel sanguinem testamenti pollutum duxerit, aut spiritui gratiæ contumeliam fecerit, quam transgressores legis Moisaicæ, qui mortis sententia plestebantur. Ne igitur de cætero propter incuriam Sacerdotum in indevotos divina indignatio gravius exardescat, districte præcipiendo mandamus, quatenus a Sacerdotibus Eucharistia in loco singulari; mundo etiam, & signato semper honorifice collocata devotè, ac fideliter conservetur. Sacerdos vero quilibet frequenter doceat plebem suam, ut cum in celebratione Missarum elevatur Hostia salutaris, quilibet reverenter se inclinet, idem faciens cum ipsam portat Presbyter ad infirmum: quam in decenti habitu superposito mundo velamine ferat, & referat manifestè, & honorifice ante pectus cum omni reverentia & timore; semper tamen lumine procedente, cum sit candor lucis æternæ, ut ex hoc apud omnes fides & devotioaugeatur. Prælati autem hujusmodi mandati graviter punire non differant transgressores, si & ipsi divinam & nostram volunt evigilare ultionem. Attendat igitur unusquisque, ut sic mandatum nostrum iuxta susceptum officium exequatur, quod nemo coronam ejus accipiat, vel de suo loco ejus candelabrum amoveri contingat; sed potius coronari gloria, & honore mereatur.

Dolet de irreverentia erga SS. Eucharistiam.

De modo Vasticum portandi.

Dat. die 19. Novem. An. Dom. 1219. Pont. An. IV.

Datum Viterbii 13. Kalendas Decembris Pontificatus nostri anno quarto.

Con-

XLI.

Concessio Ecclesie Sancti Sixti de Urbe Fratrum Ordinis Predicatorum.

Ex Regest. Vaticano.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis de Pruliano, & de Fanojovis, & de Lamoso Fratribus & Sororibus, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Ligna pomifera plantare in Ecclesie Paraiso, ac fovere plantata juxta, quod ex officii nostri tenemur debito, cupientes, dilecto filio Fratri Dominico, & Fratribus sui Ordinis Ecclesiam Sancti Sixti de Urbe, duximus concedendam sperantes in Domino, quod tam ipse, quam fratres sui poma nova, & vetera, quæ sponso legitur sponse servasse, ministraturi sint esurientibus animabus. Quocirca Universitatem vestram monendam duximus, & hortandam, quatenus cum ab eodem Fratre Dominico fueritis requisiti ad prædictam Ecclesiam, prout ipse mandaverit accedatis Domino, ibidem in ordine vestro devotum obsequium impensuri.

Datum apud Civitatem Castellanam sexto decimo Kalendas Januarii Pontificatus nostri anno quarto.

Dat. die 17. Decem. 1219. Pont. An. IV.

XLII.

Edict. Parisiensi. Ang. pag. 309.

B. Hugo Lincolnien. Episcopus Sanctorum Cathedralog adscribitur; cum Decreto, ut die depositionis ipsius, ejusdem festivitas annis singulis celebretur.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis universis Christianidelibus presentem paginam inspecturis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Divina dignatio pietatis, Sanctos, & electos suos in Cœlestis Regni felicitate locatos adhuc in Terra miraculorum corruptione clarificat, ut fidelium per hoc excitata devotio eorum suffragia digna veneratione deposcant. Cum igitur sancte recordationis Hugonem Lincolniensem Episcopum, quem sicut nobis plenarie constat, divini muneris largitas tam in vita, quam etiam post vestem mortalitatis exuam, insignium miraculorum multitudine illustrarit, Sanctorum Cathedralog adscripsimus; Universitatem vestram monemus, exhortamur in Domino, quatenus ejus apud Deum patrocinia devotè imploretis. Ad hæc statuentes, ut die depositionis ipsius ejusdem festivitas annis singulis devotè de cætero celebretur.

Dat. die 18. Febru. 1220. Pont. An. IV.

Datum Viterbii 13. Kalendas Martii Pontificatus nostri anno quarto.

XLIII.

Abolitio quorundam Statutorum per Bononienses, contra libertatem Scholarium editorum.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Populo Bononiensi, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Ex Regest. Vaticano.

EX relatione Venerabilis fratris nostri Ugolini Episcopi Hostien. devotione quam ad Romanam Ecclesiam geritis intellecta, tanto ad ea, quæ vestram salutem respiciunt, & honorem, ferventius aspiramus, quanto vos tamquam obedientiæ filios ad eisdem obediendum mandatis cognoscimus promiores, vos ab iis retrahere satagentes, quæ & famam vestram obnubilant, & afferre vobis possent incommodum, & jacturam. Sane cum ex studio literarum præter infinita commoda, quæ sentitis, ex eo vestra Civitas inter alias sit famosa, & in universo mundo nomen annuncietur ipsius, factaque sit altera Bethleem domus videlicet panis, qui parvulis frangitur, in eadem, ex qua exeunt Duces, qui regant Populum Domini, quoniam in studio eruditi assumuntur ad regimen Animarum, non solum debetis a Scholarium gravaminibus conquescere, verum etiam illos honoribus prævenire. Attendentes quod ipsi gratuito ad studendum vestram præelegerunt Civitatem, quæ cum prius esset humilis, per eos ibidem congregatis divitis fere supergressa est Civitates Provincie universas. Verum vos ad hæc, sicut ex parte universitatis ipsorum fuit propositum coram Nobis, debitum non habentes respectum gratiam ipsorum indebitum, & libertatem in servitute molientes reducere statuitis, ut si quis inventus fuerit sectam, passionem, vel conspirationem pro studio a Civitate Bononiensi ad locum alium transferendo facere vel fecisse, & si Scholaris quispian, vel alius quemquam Scholarium affinxerit modo quolibet, quo præcipere possit ei, ut causa studii eandem exeat Civitatem perpetuo banniat, & omnia bona ejus, quæ Bononiæ vel in ejus districtu habuerit, publicentur, & eorum tribuatur medietas accusanti. Præterea Societatem vel Rectores Scholares non permittantur habere, nisi hoc Capitulum in eorum Juremto ponatur videlicet, quod non dabunt operam, ut studium ad locum alium transferatur, nec cuiquam Scholari præcipiant, ut gratia studii abscedat a Civitate prædicta, & nunquam hujusmodi mutabunt Capitulum cum consilio, vel sine consilio eorundem, ac si aliquis contrafecerit, modo simili banniat, & bona publicentur ipsius. Potestas quoque infra duos menses ab ingressu sui regiminis teneatur prædictum Capitulum jurari facere a Rectorebus Scholarium, si qui fuerint, vel infra quindecim dies, ex quo extiterint Rectores electi, & in Societatem Scholarium scriptis poni, nec permittat Bononiensem aliquem vel extraneum, nisi primo juraverit, quod non leget, alibi extra ordinariam aliquam legere lectionem. Unde ex iis dilectus filius Nobilis Vir Willelmus de Pusterula Potestas vester occasione assumpta in eos indebitam Jurisdictionem usurpans libertatem ipso-

Causa faciende Constitutionis.

Statuta a Bononiensibus edita.

Patrologem Lecturas.